

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadástalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 c
 Helyben káskor kezdve:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 c
 Vádirra postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétig és
 Magyar utáni napok kivételével
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 3
 A szerkesztőség közléseinek visszaszámlálása
 vagy megfizetése nem vállalkozik.
 Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.
 Előfizetés ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD július 3

Gazdasági tudósítás.

Ismét elkövetkezett az időszak, a midőn a bekövetkező terméseredményeket mérlegeli az ország népe, mely sok helyt már hozzá kezdett az aratáshoz. A mezőgazdán kívül mindenkit, de mindenkit szorosán érdekel a mezőgazdaság jövődelme.

Nincs olyan foglalkozási kör az országban, a mely számításba ne venné a mezőgazdasági terméseredményeket, mert az képezi a boldogulást nálunk első sorban, hogy van-e a gazdának elegendő piacra hozható terménye? mert ha a gazdának nincs, a kereskedő bátran bezárhatja a boltot.

Mindezen körülmények rég beigazolt alapjai az ország kereskedelmi forgalmának és mégis bámulattal tapasztaljuk, hogy a merkantilista igyekszik a gazdával, illetve a gazdasági agrárérdekekkel a hol csak teheti, magát ellentétbe helyezni.

Hogy mily nagyfontosságú ügy a remélhető termés kilátások helyes mérlegelése, eléggé igazolja Darányi földművelésügyi miniszter intézkedése, mely kiterjeszkedik a gazdasági tudósítók által beterjesztendő terméseredmény elbírálások mellett mindazon mozzanatokra, melyek az ország területén az eshetőlegesen termést befolyásolni képesek. A melyek keretébe rovarok, fagy, jég stb. és a többi elemi csapásokról, szóval mindazon körülményekről, melyek a várható terméseredményeket jelentékenyen befolyásolhatják, egy részletes kimerítő képet nyújtani, hogy egyáltalán mindenkinek fogalma legyen a várható termés következtében az ő saját külön érdekei szerint a jövőt irányító számításait megtenni.

A várható terméseredmények pontos elbírálása legelső sorban a gazdasági tudósítók feladata lenne, de ezen tudósítások körül többször hiba esik. Ezen hiba azonban nem a gazdasági tudósítók igyekezete és szorgalmának hiányából származik, hanem részben első sorban abból a körülményből, hogy a gazdasági tudósítás tiszteletbeli megbízatás lévén, utját állja sok gazdasági tudósítónál az a helyzet, hogy először a kenyérért kell szolgálatot tenni, a miből fentartja önmagát és családját, csak azontúl következik a tiszteletbeli követelmények teljesítése.

Aki egyáltalán fel tudja fogni a gazdasági tudósítás nagy horderejű jelentőségét, igen meggondolandónak veheti, hogy minden aprólékosságában a valóságnak megfelelő tudósítást küldeni a hazafias kötelesség mellett országos nagy érdek is. Másodszorban pedig az is egyik lényeges föltétel, hogy mily uton, kitől jön az a gazdasági tudósítás? Mert a mai alakjában kiváló szakértelmet is föltételez, a gazdasági tudósítók között pedig sok néptanító, közjegyző van, akik a legnagyobb igyekezettel betöltik ugyan a felhívásnak minden pontját, — de ki van azon helyzetben, hogy lakóhelye határán túl csak egy lépést is tehessen, hogy feladatának, — minél szélesebb körben — vagyis több határokat be-

járva, tüzetes tapasztalat alapján teheszen eleget?

Bizvást mondhatom, hogy lehetnek dicséretes kivételek — de általában igen kevés. Mert a helyhez kötött ember legfőleg hallomás vagy helyi — a mi igen kis keretű — tudósítást küldhet, a mi az általánosságtól nagyon messze áll.

Ennek okáért a gazdasági tudósítás rendszerét szerény nézetem szerint a legnagyobb szükség volna más alapra fektetni. Első főkéllék a valóságnak megfelelő tudósítás lehetőségének megkönnyítése, hogy a gazdasági tudósító lehetőleg könnyen hozzájuthasson tudósításának saját tapasztalati alapjához. Az ország minden vidéke be van hálózva vasúttal, tegye lehetővé a földművelésügyi miniszter, hogy a gazdasági tudósítók részére legalább szomszédos forgalom tiszteletli vagy díjmentes vasuti jegyeket szolgáltatson ki — melynek éppen a tudósítás szempontjából jelentősége igen okadatolt lenne.

A gazdasági tudósítók ez irányban, ha jól tudom, a múlt évben országos mozgalmat indítottak de — eddig eredménytelenül. Pedig hogy mily fontos a helyes kép a gazdasági tudósításról, igen beigazolta a múlt 1902. évi termés. Ugyanis a hivatalos közlések alapján a bekövetkező terméshirek buzában igen kedvező alakban tulozva repültek világgá — a mik későbbben több millió métermázsával kevesbedtek egyenesen a termelő gazda kárára.

Természetes, a börze úgy mint a le-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Poison herczegnő.

Irtá: Tristan Bernard.

I. jelenet.

Szin: egy boulevard-kávéház terrasz, esti 10 óra tájban. Mucse, azaz pardon: Théodore de Soupiéres ur egy asztal mellett ül. Íróeszközökét rendelt s most idegesen nézegeti az óráját. Théodore de Soupiéres szerzője annak a folytatásokban megjelenő regénynek, amely a Nemzeti Hang hasábjain nagy föltűnést kelt mostanában. A regény czime: Poison herczegnő.

A kis Dufiel, Théodore barátja, megáll a terrasz előtt.

Dufiel: Hangulatban?

Soupiéres: Az ám, hangulatban. Még ebben az órában meg kell írnom a folytatásomat. Tegnap már mulasztottam egyet s ma minden áron meg kell lennie. Tessék, és egy negyed óra múlva találkám van egy angyallal, aki valószínűleg lefoglalja magának

az egész estémét . . . Szoktad olvasni a regényemet?

Dufiel: Igen; néha; elég gyakran.

Soupiéres: Nem vallatlak . . . De mond csak, nem tennél nekem egy nagy szivességet: Írd meg helyettem a holnapi folytatást. Neked ugy sincs semmi dolgod.

Dufiel: Ez aztán kedves! Igaz, hogy semmi dolgom ma este. Ez azonban csak az én szerencsétlenségem . . .

Soupiéres: Pompás! Igazán kedves fiu vagy. Minthogy pedig a kiadó öt aranyat fizet nekem folytatásonként . . . Természetesen ezért a folytatásért te kapod az öt louis-t.

Dufiel: Istenemre . . . hanem, nem volna szives az öt aranyat előle-ezni? nagyon kapóra jönne nekem e perczenben.

Soupiéres: Kérlek. Itt az öt csikó. Es most dolgozzál, öregem. De ne bonyolítsad túlságosan a mesémet. Ismered Coude-ot, a Nemzeti Hang titkáraját. Nem. Helyes. Tehát légy szives, de ne feledd el, vidd el hozzá a kéziratot, ha elkészültél vele; aztán pedig nézd át magad a korrekturát. A korrektura egy kissé bárgyu, Goude pedig egész este dominózik a szerkesztőségben. Azért tehát . . . Igen; termé-

szetesen! A viszontlátásra! Igazán kedves vagy! (Elsiet.)

II. jelenet.

Reggeli 9 órakor. A Balbus-család még pöngyolában; Auguste Balbus ma reggel nem ment el a hivatalába. A fiatal asszony, madame Balbus, türelmetlenül várja a szobaleány visszatértét, akit a Nemzeti Hangért a tőzsdébe szaladt.

Balbus: Annyira érdekes ez a regény?

Madame: Oh, édesem! el sem képzelheted! Sohsem olvastam még ilyen izgatón érdekes regényt. Nem is értem, hogy te miért nem olvasod?

Balbus: Van is nekem időm az olvasásra!

Madame: Oh! öt percnyi szabad időd naponta! Olyan szép! Lehetetlen elképzelned, mennyire érdekes. A mai folytatást neked is el kell olvasnod. Közben majd elmondok neked az előzményeket. Már 46 folytatása jelent meg . . .

Balbus: És miről szól a regényed?

Madame: Hát figyelj ide. Valami Claude Fatal nevű fausi orvos egy kis leányt talált,

LAWN-TENNIS

cipők, övek, angol fehér és színes mellények, esőkabátok a legnagyobb választékban kaphatók:

Róth M. utóda

kalap- és uri-divat üzletében.

Színes és fehér ingek dus választékban és méret szerint is készíthetők. — Férfi-, női- és gyermek cipők kizárólag a legjobb hazai készítmény!

PANAMA-KALAPOK!

selkedő buza-spekulánsok kitörő örömmel fogadták a nagy terméseredményről szóló híreket, melyek alapján sikerült a gazda véres verejtékkel előállított terményeinek árát tizenegy koronára lenyomni — éppen abban az időben, midőn a szegény kisbirtokos mindenféle adóért, tartozásokért, fizetésekért van zaklatva.

Több évtized óta a kisbirtokos mellett a nagyobb gazdaság is cséplés után kénytelen eladni terményei egy részét, hogy a munkaköltségre fölvevő előleget fizethesse — tehát a legalacsonyabb áron. Hát azt a szegény kisgazdát hogyan sujtáná a legkegyetlenebbül?! A kereskedő ezzel szemben igyekezett összeszedni az olcsó terményt abban a biztos tudatban, hogy nem kis nyeresége lesz — és ez be is vált. Midőn a kereskedelmi raktárak meg voltak tömve, rohamosan emelkedtek a terményárak. Ezt a minden terményét eladott kisgazda pedig könnyezve vette tudomásul.

Ez országosan kiható jelentőségre tehát igen nagy figyelmet kellene fordítani, mert a helytelen tudósításnak általános és gyakran igen súlyos következményei vannak, a melyeknek mindig a termelő gazda vallja kárát, mert keserves keresményének nagy része idegen zsebekbe vándorol.

A gazdasági értesítés mai alakjában szükségessé tette, hogy egyes nagyobb kereskedelmi szövetkezetek, cégek már maguk is állítottak fel gazdasági tudósítókat, hogy a valóságos adatok birtokában kellő előkészületeket tehessenek, — hogy ez bevált — még pedig reájok nézve dus hasznothozólag — a múlt év teljesen beigazolta.

A gazdasági tudósítónak kellő szakértelemmel is kell bírnia — még pedig gyakorlati uton, mert csak így felelhet meg megbízhatóan feladatának. Ez a feladat pedig a közzgazdasági feladatok mellett fő hazafias feladat is.

K—y Andor.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva mind a vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—6 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Az új horvát bán.

A »Budapesti Közlöny« tegnapi száma közli a legfelsőbb királyi kéziratot, melyben ő Felsége a magyar miniszterelnökségi méltóságra emelt gróf Khuen-Héderváry Károly helyébe Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánjává gróf Pejacsevich Tivadart nevezte ki.

A királyi kézirat a következő:

Kedves gróf Pejacsevich! Magyar miniszterelnökköm előterjesztésére önt, Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánjává ezennel kinevezem.

Kelt Schönbrunnban, 1903. évi július hó 1-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

Az új horvát bán, *Pejacsevich* Tivadar 1855. szeptember 24-én született Nasicban, Szlavóniában. Atyja *Pejacsevich* László gróf, anyja szül. *Döry* Gabriella volt.

A nasici hitbizományának, melynek értéke husz millió korona, ő az ura, azonkívül tekintélyes birtoka van Magyarországon is a Szerémségben. Pejacsevich tehát egyike a leggazdagabb magnásoknak.

Az új bán 14 évig volt Verőcze vármegye főispánja s mikor ettől az állásától megvált, a Szent István-rend középkeresztjével tüntette ki buzgó s hazafias szolgálatai elismerésül ő Felsége. Pejacsevich gróf erős magyar érzelmű, melynek több ízben nyíltan kifejezést adott. Eszéken magyar színelőadásokat rendeztetett. A millenniumi hódoló felvonulásban feltűnést keltett a gróf imponáló alakja. Ő vitte Horvátország zászlaját. Neje *Vay* Erzsébet grófnő gyermekeivel állandóan Budapesten lakik.

Gróf Pejacsevich horvát banná történt kinevezetésének híre lelkes örömet okozott a horvátok körében. Az eszéki főispán és a polgármester valamint az egyesületek, társulatok és az előkelőségek táviratban üdvözölték az új bán.

Az eskületétel ma, szombaton délelőtt fog végbemenni a bécsi Burgban.

A harcziás elemek.

A mai nap számvetése szerint azoknak a képviselőknek a névsora, akik a harc folytatása mellett foglalnak állást, a következő volna:

Babó Mihály, Bakó József, Bakonyi Samu, Balogh József, Barabás Béla, Bartha Miklós, Benedek János, Bedőházy János, Beöthy Akos, Chernel Gyula, Csávolszky Lajos, Egry Béla, Eitner Zsigmond, Eötvös Károly, Fay István, Farkas Balázs, Gabányi Miklós, Gáll Sándor, Hegedüs Károly, Hellebronth Géza, Hentaller Lajos, Hilberth Károly, Holló Lajos, Horváth Gyula, Kállay Lipót, Kapocsffy Jenő, Kecskeméthy Ferencz, Kovács Gyula, Krasznay Ferencz, Kubik Béla, Lengyel Zoltán, Leszkay Gyula, Lovászy Márton, Luby Béla, Luby Géza, Madarász Imre, Madarász József, Makay Zsigmond, Malatinszky György, Marjay Péter, Mezőssy Béla, Molnár Jenő, Nessi Pál, Okolicsányi László, Olay Lajos, Papp Zoltán, Polonyi Géza, Pozsgay Miklós, Rákosi Viktor, Ráth Endre, Rátkay László, Reich Aladár, Rigó Ferencz, Sebess Dénes, Szederkényi Nándor, Szluha István, Sturmano György, Thaly Ferencz, Tóth János, Ugron Gábor, Uray Imre, Vázsonyi Vilmos, Váradi Károly, Visontai Soma és Vertán Endre. Összesen 65. Természetes, hogy folyik a rábeszélés jobbra-balra és az a névsor a hétfői Kossuth-párti értekezletileg fogyhat vagy nőhet.

A veszprémvármegyei főispán.

Fenyvessy Ferencz elhunytá óta betöltetlenül áll Veszprémvármegye főispáni széke. Több jelöltet emlegettek eddig, úgy *Bauer* Antal és *Hegedüs* Loránt képviselőket, *Hunkár* Dénes nagybirtokost, egy *Esterházy* grótot és egy *Fidh* bárót, de értesülésünk szerint ezeknek egyike sem fog kinevezetni. Befejezett dolog, hogy a veszprémvármegyei főispán *Kolozsváry* József, a jelenlegi alispán lesz, ami megfelel annak az óhajtnak, melyet a vármegyei közönség többsége nyilvánít. Érdekes, hogy *Kolozsváry* József, aki már két évtized óta szolgálja Veszprémvármegyét, a testvére *Kolozsváry* Dezsőnek, az új honvédelmi miniszternek. A kinevezés, mint halljuk, már legközelebb publikáltatni fog.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 3.

Elnök: *Dániel* Gábor.

Az irományok előterjesztése közben elnök bejelenti, hogy *Rátkay* László lemondott a Ház jegyzői állásáról. Következik a vita folytatása

már egészen megdermedve, a havon; hazaviszi a kis névtelent és megmenti az életét. Már most képzelj el: ez a kitett gyermek — mint később kiviláglik — de *Chauteclair* másodsor nőstül s a felesége (akit általában *Poison* herczegnőnek neveznek, mert rosz szívű nő és még rosszabb feleség) — pedig *Fatal* orvosnak felesége volt, akit az első ura egy téli éjszakan elkergetett a házából. Ezt a titkot senki sem tudja, csak a kastély egy öreg szolgálója, akinek *Parfait* a neve. A herczegnő olasz nőnek adta ki magát és bitorolva a *Rollina* grófnő nevet, mint ilyen került az előkelő körökbe.

Várj csak; ez még semmi. Képzeld el már most, hogy a talált gyermek felnőtt, immár 23 éves, szép és ártatlan leány, aki szerelmes egy *Léonard* nevű tengerésztszibe. Ami a leányt illeti, senki sem ismeri őt a valódi nevével, mert *Claude Fatal* annak a napnak az emlékére, amelyen őt a megfagyástól megmentette, a *Glorieuse* nevet adta a kisasszonynak. Az a nap tudniillik az 1830-iki dicsőség napjának volt az évfordulója.

Balbus ur szórakozottan hallgatja a *Claude Fatal* szerencsétlenségét, amikor végre megérkezik a szobalány a lappal.

Madame: Augustel! Olvasd fel a folytatást; te az ablak mellett tisz.

Balbus előbb átfutja a tőzsdei számok jegyzetét és a madagaskári táviratokat. Azután belekezd a *Poison* herczegnő 46-ik folytatásába.

Balbus (olvas): »*Glorieuse* ezen a reggelen igen korán kelt. Vidám napsugár lopódzott be a szűzies szoba kárpitjain át. A fiatal leány felöltözött, hogy a kertbe siessen és amint kilépett ajtaján, hirtelen eszébe jutott, hogy már két nap óta nem mosdott. Nem mosta meg sem az arcát, sem a kezét. Gyorsan megnedvesített tehát egy kendőt s azzal megtörölte az orrcsokáját, meg a füleit. Ekkor érezte, amint valaki átfogta a derekát. A jó doktor *Claude Fatal* állott mögötte, aki hirtelen csókot lehelt a szép ajkakra és meg is ismételte ezt a vállalkozást egy második, még hosszabb csókkal...

Madame: Nem, az nem lehet...

Balbus: Olvasd magad, ha nem hiszed.

Madame: Csakugyan. Sajtőhiba lesz. »Homlok« helyett »ajkakat« nyomtatnak.

Balbus (olvas): »— Tudod e, ki van az ajtó mögött?« kérdé *Fatal* orvos. »Az öreg *Parfait*, a kastélybeli szolgáló.« »Jöjjön be,« válaszol *Glorieuse*. »Egyedül ő képes az igazságot felderíteni születésem titkából.« Az öreg szolgáló, akit már megörnyesztett az aggság, belépett. »Hagyjon magunkra« kérte *Glorieuse* az orvost, aki csakhamar elhagyta a szobát. A fiatal

leány ekkor hirtelen az öreg vállára borult és hevesen, szenvedélylyel megcsókolta az ajkait... (Félbeszakítja az olvasást): Ez a te regényed izléstelen.

Madame: Lehetetlen, hogy úgy legyen, amint felolvastad.

Balbus: De hát olvasd magad.

Madame: Akkor az csak valami praktika lesz. Bizonyosan a leánynak valami praktikája.

Balbus: Elég bizarr praktika egy fiatal leány részéről. (Olvas). »Az öreg kijelentette, hogy elérkezett a nyilatkozat ideje...« »Huszonhetedik fejezet. A tengernagy boszuja. Mit mivel ez idő alatt *Léonard*?«

Madame (lelkesen): Meglácd, milyen rokonzenves ez a *Léonard*! Ez az a tengerésztszib; hisz tudod; a *Glorieuse* jegyese. Igazi mintaképe a becsületességnek, a tökélynek és a lovagiasságnak!

Balbus: »*Léonard*, mialatt a tengernagy özvegyéhez indult, gondolatban összegezte a mai reggel folyamán gyűjtött pénzeket. Ötvenöt frankot csikart ki *Georgette*-től. Irma, mint rendesen, első helyre került *Léonard* számláján: 70 frank erejéig nyitotta meg a tárczáját.« (Félbeszakítja az olvasást). De hisz nem épen a tökélynek s a becsületességnek a mintaképe ez a tengerésztszib!

Madame: Azt te nem érted. Igaz, hogy én sem tudom, mit akar az író ezekkel a nőkkel

a miniszterelnök programbeszède

felett.

Babó Mihály: Az ujonczjavaslatot veszi mindenek előtt bírálat alá, illetve Kossuthnak és a miniszterelnöknek erre irányuló beszédét s kérdi, hogy a miniszterelnök válasza fedie-e Kossuth Ferencnek kifejtett kívánságát? Mert Kossuth a javaslat visszavonását követelte, a miniszterelnök az előzetes tanácskozáson erre tett ígéretet és programbeszédében mégis mást mondott. Ezt tisztázni kell. Kötelessége továbbá a miniszterelnöknek nyilatkozni a mi nemzeti követelményeink felől. Törvényesnek és jogosnak tartja-e a magyar vezényszót, jelvényeket? (Ugy van! a szélsőbalon.) Nem akar ezuttal részletesen foglalkozni a katonai javaslatokkal, majd rátérnek erre a betérjesztett ujonczlétszám tárgyalásánál; de már most megjegyzi, hogy ujonczot egy szálat sem adnak többé nemzeti vívmányok nélkül. (Helyeslés a szélsőbalon.) Ezután rátér annak a bírálatára, melyet a miniszterelnök a kiegyezésről mondott programbeszédében. Véleménye azzal szemben az, hogy az ország boldogulása gazdaságilag, iparilag, kereskedelmileg csakis az önálló vámterület mellett lehetséges. (Zajos helyeslés.)

Madarász József (e pillanatban lép be az ajtón): Eljen az önálló vámterület! (Viharos éljenzés, taps a szélsőbalon. Hosszas kiáltások: Eljen Madarász!)

Babó Mihály: Már pedig az önálló vámterület létesítésére egyedüli reményünk éppen a 99. XXX. t.-cz. Ezt tehát elmondosítani nem engedjük, e mellett küzdeni fogunk. (Tetszés a szélsőbalon.) A kormányelnök mindjárt bemutatkozónál törvénytelenéget követett el és pedig a kvótát illetőleg. (Zajos ugy van! a szélsőbalon.) Ilyen könnyedén a kérdést nem lehet elintézni, hogy a miniszterelnök bevezetett tenyt állítson a törvényhozás elé. Ezután a horvát miniszter multkori beszédét veszi bírálat alá. (Tomasics miniszter éppen kifelé indult.)

Kérdéseire felületet kér a miniszterelnöktől, de már most kijelenti, hogy a kormány iránt bizalommal nem viseltetik és tovább fog küzdeni az ország függetlenségének, önállóságának érdekében. (Zajos tetszés taps a szélsőbalon.)

Házzsabályvita.

Buzáth Ferencz: A házzsabályokhoz szól. A kvóta tárgyalás jegyzőkönyveit szintén kéri betérjesztetni, ha már betérjesztették a javaslatot.

Rakovszky István: A házzsabályokhoz szólva szintén elítéli ezt a pongyolaságot, amely ez irányban mutatkozik. Intézkedést kér az elnökségtől.

Elnök: Meg fogja vizsgálni az ügyet és a szerint fog intézkedni.

és a pénzekkel; de ha olvastad volna az eddigi folytatásokat, magad sem tételeznél fel Léonardról rosszat.

Balbus: Izléstelen cség, ilyen szerepet adni egy tengerésztisztnek! Ha ezt nevezed irodalomnak, akkor szerencsét kívánok. Csinos dolog!

Madame (főlénnyel): Ismétlem, hogy Léonard képtelen erre a becstelenségre! Es ha mégis így cselekedett volna, akkor annak bizonyára sokkal nevezetesebb az intencziója. En azt mondom, hogy ez igen is érdekes... **Folytasd!**

Balbus: Léonard megérkezett a tenger-nagy özevegéhez.

Madame: Az nevelte fel Léonardot. Igazi angyal az a nő!

Balbus: Amikor megpillantotta a fiatal embert, a nyakába borult.

Madame: Lehetetlen!

Balbus: Ugyan ne bosszants! Csak nem hiszed, hogy kitaláltam! Olvasd magad.

Madame: Lehetetlen, hogy ilyesmit kövessen el!

Balbus: Olvasd magad!

Madame (felháborodva): De hiszen a tenger-nagy özevegé a Léonard nagyanyja!

Holló Lajos: A házzsabályokhoz szól. A királyi kéziratról szóló jelentést is előbb a bizottsághoz óhajtja utasítani.

Khuen-Héderváry gróf: Azt hiszi, hogy az expedicióban történt hiba, gondoskodni fog különben róla, hogy a jegyzőkönyvek is a Ház elé kerüljenek. (Helyeslés.) A Holló indítványát azonban nem teheti magáévá, mert ennek ilyen ténnyel, hogy a döntésről szóló leirat a bizottság kiküldésével egyenesen a Ház elé kerül, régi szokáson alapul. (Helyeslés.)

Holló Lajos: Fenntartja indítványát az ügy fontosságáért.

Dániel Gábor elnök: A Ház szerinte e kérdésben döntött és azt meg nem változtathatja. (Zaj a balon és szélsőbalon.)

Okolicsányi László: A házzsabályokhoz szól. Tegnap megtörtént az a hiba, hogy a döntésről szóló jelentés nem lett a pénzügyi bizottsághoz utasítva. Pártolja Holló indítványát.

Elnök: Tessék erre nézve konkrét indítványt benyújtani, mert addig az elnökség nem intézkedhetik.

A Tisza-párt vezére.

Hieronymy Károly a miniszterelnök programbeszédével foglalkozik. Legfontosabb kérdésnek tartja annak eldöntését, hogy módot nyújtanak-e a miniszterelnöknek arra, hogy az országot kivezesse ez áldatlan állapotból. Ki kell jutnunk e helyzetből, mert az országra nézve rendkívül fontos ügyeket kell elintézni. Itt vannak a kereskedelmi szerződések, vámtarifák. Hát nézzük hogy áll ez ügy. Mi az a nagy vívmány, mely a 99. XXX. t.-cz.-ben le van fektetve? Ez az hogy a lejáró szerződések felmondását biztosítja. Már most a miniszterelnök mit mondott erre nézve? Gondolatként vette oda, hogy nem zárkozhat el a módosítástól, ha az ország vitális érdeke megkívánná. Ezt ő is aláírja, habár határozott véleménye szintén az, hogy a 99. XXX. t.-cz.-t semmi tekintetben nem szabad engedni megsérteni. (Helyeslés jobbról.) Ugy Rakovszkynek illetve Zichy János grófnak, mint Kossuth Ferencznek beszédeiből azt látta, hogy ők is annak a hívei, hogy az országot e válságos helyzetből kiszabadítva, a békés munkához fogjanak. E fel-fogást örömmel üdvözli és azzal teljesen egyetért. A másik irány, melyet Barabás akar képviselni, nem jelentene mást, mint a parlamentarismus halálát. A szabadelvést védelmezi ezután, melyet több oldalról megtámadtak az utóbbi napokban. A 67. XII. mindenképpen teljesen megeléged az ország érdekeinek.

Holló Lajos: Akkor miért nem hajtják végre! (Zaj.)

Hieronymy Károly: Azonban a jelen esetben szükségesebbnek tartja a gazdasági kérdések megoldását a most folyó közjogi vitatkozásoknál.

Várady Károly: Olyan nincs!

Hieronymy Károly: Nem vonja azt kétségbe, hogy a közös hadseregnél vannak kívánni valók.

Várady Károly: Talán nemcsak kívánni valók!

Elnök: Váradyt kéri, ne zavarja folyton a szónokot.

A liberálizmus.

Hieronymy Károly: Engem nem zavar. (Derűtlenség.) Ezután a liberálizmust illetőleg Eötvössel polemizál, aki azt állította, hogy a liberálizmusnak nem volt helyes az iránya, mert nem törekedett az idegen befolyás lerázására. Ebben nincs igaza, az állam minden irányban megkezdte üdvös terjeszkedését éppen azt tartva szem előtt, hogy felmentse az idegen befolyást. Bizonyítja ezt a vasutaknak magához ragadása, amely nálunk előbb történt mint Poroszországban, gyárak létesítése és gazdasági téren is terjeszkedés. Nem áll tehát Eötvösnek az a fejtegetése, hogy a szabadelvűség ellenkeznek a negyvennyolczas törvényekkel.

Olay Lajos: Szabadelvűség ma már nincs is.

Feilitzsch Arthur báró: Zöld beszéd.

Olay Lajos: Be fogom bizonyítani.

Hieronymy Károly: Visszatekint a lefolyt küzdelmekre, azt látja abban, hogy a katonai

javaslat csak eszköz volt, különben a közjogi kérdésben állottak egymással szemben. A néppárt egy jó ideig segítette a Kossuth-pártot, tehát megnehezítette a 67. XII. t.-cz. védelmét.

Rakovszky István: Ni, most egyszerre konzervatívek lesznek, ha szorul a kapcza.

Hieronymy Károly: A keresztény konzervatívizmusnál gondolkodóba kell esni, mert itt keresztényeken kívül csupán a zsidók laknak.

Zboray Miklós: Zsidók és vallástalan szabadkőművesek.

Hieronymy Károly: Ha itt a keresztény konzervatívizmus meghonosulna, igen nagy veszedelem volna.

Zboray Miklós: Ezer évig nem volt veszedelem.

Hieronymy Károly: A nép nem a mai állapot konzerválását óhajtja, hanem a mai helyzet javítását, úgy ahogy a szabadelvű kormányok megkezdették.

Felkiáltások a néppártion: Panama! Baukok bukása!

Feilitzsch Arthur báró: Az másutt nincs?

Zboray Miklós: De másutt nem ugranak meg a bűnösök és grasszálnak úgy, mint itt.

Hieronymy Károly: Meg van róla győződve, hogy a haladás művét a szabadelvűpárt van hivatva folytatni és befejezni. (Eljenzés jobbról.)

Elnök: Az ülést 10 perczre felfüggeszti.

Szünet.

Tizenegy tanszék betöltése.

Nagyvárad város községi iskolájánál eddig nyolcz kiegészítő tanerő működött. Ez az ideiglenes állapot azonban nem felelt meg a cél-nak, főként azért, mert az állások éppen nem ideiglenesek, mivel rendes osztályok töltettek be ideiglenes erővel s nem átmeneti szükség igényelte alkalmazásukat.

Ez vezette Nagyvárad városát, mikor elhatározta, hogy az összes tanító állásokat rendszeresítik.

A pályázat akként lett meghirdetve, hogy az ideiglenes állásokkal együtt az időközben megüresedett helyeket is betöltik s így összesen 11 tanítót, illetve tanítónőt választanak; ezek közül egyet a közs. polgári fiúiskolához.

A 298 pályázó közül kell a 11 tanerőt választani az iskolaszékek s így érdekes választásra van kilátás.

A kir. tanfelügyelő tegnap fent járt Budapesten a kultuszminiszteriumban, hogy információt nyerjen a minisztertől az Utasítás homályos intézkedésének helyes értelmezésére.

Mindenesetre azt követeli a méltányosság, hogy a választás első sorban azokra a tanerőkre essék, akik eddig mint ideiglenesek, megfeleltek a kívánalmaknak.

Az érdekes választás hétfőn, július 6-án délután 3 órakor lesz, a melyre **Bordé Ferencz** iskolaszéki alelnök a következő meghívót adta ki:

Nagyvárad város községi iskolaszékének tagjait a városház gyűléstermében folyó hó 6-án, hétfőn d. u. 3 órakor tartandó tanítóválasztó gyűlésre midőn meghívom, tisztelettel kérem, miszerint nehogy egy újabb gyűlés összehívása váljék szükségessé, e választógyűlésre teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Tárgy: az elemi iskolákhoz 4 tanító és 6 tanítónő, a polgári iskolához 1 tanító választása.

Nagyvárad, 1903. évi július hó 3-án.

Bordé Ferencz,
iskolaszéki alelnök.

UJDONSAGOK.

A miniszterelnök beköszöntője.

Az új kormány megalakulásáról most értesülnek hivatalosan a törvényhatóságok. Gróf *Khuen-Héderváry* Károly magyar miniszterelnök első leirata tegnap érkezett meg Nagyvárad városához. Ebben tudatja a volt horvát bán, hogy O Felsője miniszterelnökké kinevezte s úgy a belügyi, mint a személye körüli miniszterium vezetésével megbizta, továbbá tudatja a többi miniszterek kinevezését. A miniszterelnök leirata a következő:

Nagyvárad város t. közönségének.

Nagyvárad.

O. cs. és ap. kir. felsége *Szell* Kálmán val. bels. titkos tanácsos urnak és hivatali elődömnök miniszterelnöki állásáról való lemondása következtében folyó évi június hó 27-én kelt legfelsőbb kéziratával engem horvát-szlavon-dalmátországi báni állásomtól való felmentésem mellett magyar miniszterelnökké legkegyelmesebben kinevezni s előterjesztésem folytán e hó 27-én kelt legfelsőbb elhatározásával *Lukács* László urat pénzügyi, *Darányi* Ignác urat földmívelésügyi, *Wlassics* Gyula urat vallás- és közoktatásügyi, *Plósz* Sándor urat igazságügyi, *Láng* Lajos urat kereskedelemügyi miniszterévé legkegyelmesebben ujjal kinevezni, illetőleg ezen eddig is viselt állásokban megerősíteni, továbbá *Kolozsváry* Dezső cs. és kir. vezérőrnagy urat honvédelmi és *Tomasics* Miklós országgyűlési képviselő urat horvát-szlavon-dalmátországi tárca nélküli miniszterévé legkegyelmesebben kinevezni, engem pedig egyidejűleg a belügyminiszterium vezetésével valamint a legmagasabb személye körüli miniszterium ideiglenes vezetésével legkegyelmesebben megbizni méltóztatott.

Midőn erről a törvényhatóságot új állásom elfoglalása alkalmával ezennel értesitem, egyszersmind azon várakozásomnak adok kifejezést, hogy úgy engem, mint miniszterársaimat legkegyelmesebb Urunk O felsége bizalma által eléük tűzött feladataink megoldásában, törvényes hatásköréhez képest, hazafias buzgalommal és erélyvel támogatni fog.

Budapest, 1903. évi június hó 29-én.

Gr. *Khuen-Héderváry* s. k.

Nagyvárad-Püspökfürdő-Félfürdő.

		Személyvonat						
Nagyvárad áll.		7.33	9.50	—	—	4.44	—	8.58
Nagyvárad-Vasártér ind.		7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54
V.-Velenzeze		7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10
Rontó		8.02	10.14	—	2.93	5.09	7.11	9.29
Püspökfürdő		8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.34
Félfürdő		8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.50

Félfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad

		Személyvonat						
Félfürdő ind.		8.30	10.42	—	3.—	5.34	7.20	9.53
Rontó		8.37	10.49	—	3.05	5.41	7.25	10.00
Püsp. fürdő ind.		8.48	11.00	—	3.11	5.51	7.31	—
V.-Velenzeze		9.04	11.16	12.00	3.27	6.08	7.47	10.13
Nagyvárad-Vasártér érk.		9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	8.05	10.30
N.-várad áll. érk.		—	11.27	—	—	6.18	—	10.32

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.50 percreg terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a múlt, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetés díjaikat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

* Egyházmegyei hírek. *Szmeccsányi* Pál, kegyelmesen kinevezett váradai püspök, ki a nyarat *Schavnikon* tölti s augusztus 20-a táján jön Váradra, dr. *Szemethy* Géza, pápai tb. kamarás, egyházmegyei hivatali titkárt magához rendelte Schavnikra, hova *Szemethy* már tegnap elutazott. — A káptalani helynök *Kozics* Gusztáv zilahi és *Kovács* Rezső gyulai káplánokat kölcsönösen áthelyezte.

* Ülések a városházán. Nagyvárad város nyugdíjbizottsága július 5-én délután ülést tart. Július 11-én pedig Nagyvárad város központi választmánya tart ülést, amelyen a jövő évi választók névjegyzéke ellen beadott felszólalásokat bírálják el. Összesen 47 felszólalás érkezett be.

* Az esztergomi főkáptalan új tagjai. A hivatalos lap legújabb száma közli, hogy O Felsője az esztergomi főkáptalanban fokozatos előléptetések folytán megüresedett három messterkanonoki javadalmat *Molnár* János pápai praelátus, címzetes apátnak, *Klinda* Teofil cz. kanonok érseki titkárnak és *Horváth* Ferenc esztergomi papnevelőintézeti theologiai tanárnak adományozta. Mindhárom egyházi férfiban kiváló tagokat nyer az esztergomi káptalan, kik sok évet töltöttek el már buzgó munkássággal az egyház és haza szolgálatában. *Molnár* János az utóbbi időben visszavonult a politikától, a Házba sem jár, de az utóbbi évtized politikájában, mint a néppárt elnöke vezetőszerepet játszott.

* Kinevezés. A nagyvárad kir. itélőtábla elnöke a vezetés alatt álló kir. itélőtábla kerületébe dr. *Kovácsi* Sándor ügyvédjelöltet díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

* A kath. legényegylet házszentelési ünnepélye iránt rendkívül meleg érdeklődést tanúsít a város társadalmá. Az ünnepségekre az előkelőségek közül is sokan megígérték megjelenésüket. Az ünnepség holnap vasárnap lesz, s a Szent László-templomban tartandó ünnepi szent misével kezdődik. Utána lesz az új helyiség felszentelése s az ünnepi közgyűlés. Délután fél 5 órakor ünnepélyes tagfólvétel és a zeneszónák közreműködésével előadás és utána bankett és táncmultság lesz.

* Közjegyzői hivatal Tenkén. Az igazságügyminiszter a Tenkén ujonnan rendszeresített közjegyzői állásra *Szabó* Zoltán szatmári közjegyzői helyettesét nevezte ki.

* A dunai kiránduló társaság utrakelése. Ma hajnalban három órakor kelt utra az a kisdéd bator csapat, melynek czélja négy héti vizen utazni s lehetőleg elérni a Fekete-tengert. A társaság tagjai *Komlóssy* József tanácsos, dr. *Kazay* Kálmán orvos, *Nedelkovics* Frigyes főhadnagy, *Nyilasy* Károly keresk. isk. tanár, *Szűcs* János gyógyszerész (M. Telegd), *Knapp* Lajos joghallgató. *Knapp* Sándor birtokos és *Mikler* Arpád segédtanfelügyelő is velük mentek, de ők csak egy napig tartanak a csolnokon utazó társasággal. A Borbála ladik rendkívül jól festett a vízrebocsátáskor a teljes felszereléssel. Az indulást nagy közönség nézte végig s az utrakelőket lelkesen megéljenzte. Szerencsés utat a bator utasoknak, kiknek újáról közölni fogjuk időnkint értesüléseinket. Az ut tervük szerint négy héti fog tartani. Ma Irázon fognak kikötni, hol ebéddel várják őket. A csolnak szakácsa ezuttal és *Kazay* doktor lesz, ki tavaly is jól tartotta a csolnakos kirándulókat.

* Új postahivatal a megyében. A biharvármegyei Erkesertü községben »Erkesertü« elnevezéssel folyó évi július hó 16-án teljes működési körrel postagynökség lép életbe. A

postagynökség postai összeköttetését Erkesertü Ersemjénre és vissza naponta egyszer közlekedő gyalogkötönczjárat útján az Ersemjéni postahivatallal fogja kapni. A kézbesítési kerületébe Erkesertü község, Buday I., II., III. sz., Gombos, Jasztrabszky, Kuthy, Lindenfeld, Osváth, Rosenfeld, Spett, Ujvári, Wangenheim tanyák, Ördögh, Répás és Szőlőhegy tagok vannak beosztva. Ezen helyek utolsó postája Ersemjén. A postagynökség ellenőrző postahivatala Ersemjén.

* Barbárság a Rulikovszky-uton. Már egy ízben megemlékeztünk arról a barbár eljárásról, amit a villamos vezeték miatt elkövetnek egyes, sok fáradsággal és odaadással befásított utcákon azzal, hogy lekaszabolják a legjobb fák koronáját. Arra azonban már a legújabb találunk szavakat, amit a Rulikovszky-uton végig vonuló gyönyörű fasorral tesz a hatóság. Óriási, arnyas fákat derékvas-tagságban összefűrészelnek, vagdalnak. Némelyik fának csak a törzse marad. Ilyen vandalizmust kulturvárosban nem találunk. Ez a hosszú sétány egyik része volt eddig a városnak, a melyet elődeink féltő gondnal ápoltak. A város jelenlegi főmérnöke már számtalanszor tanúságát adta gondosságának és szépérzékének. Azt hisszük, nincsen tudomása arról a barbár dolgról, amit ezen az uton néhány napszámok elkövet. Pedig ezt nagyon könnyen elkerülhették volna, ha némi áldozattal elszigetelt sodronyokat alkalmaznak ezen utvonalon. A villamos világításra oly óriási összeget költ a város, ez a csekély különbözet már nem tenné számot a város pénztárára. Kérjük a főmérnököt, hogy legalább a sétány egy részét mentse meg ettől a vandalizmustól. Felhívjuk egybe a törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy tekintsék meg ezt a pusztítást. Olyat látnak, ami nem mindennapi dolog.

* Véletlen gyilkosság. *Márton* Arpád 13 éves helyi illetőségű szabóinast gazdája *Geingewürtz* Hermann tegnapelőtt este fél 9 óra tájt cigarettáért küldötte. Márton egy barátjával, *Bogdán* Lajos 21 éves h.-k.-sz.-mártoni hessel együtt bement Erdődiné kert-utcai szatócsüzletébe és miután cigarettát vett, Bogdán átadta neki botpuskáját, hogy tarisa addig, míg ő is cigarettát vásárol. Márton kezében a 7 mm. revolverölténnyel megtöltött fegyver véletlenül elsült és a golyó az üzletben volt *Fülöp* Jakab szabóiparos bal szemé alá furódott. Márton hazafutott gazdájához, hol a rendőrség elfogta. Bogdánt a helyszínén tartóztatták le. *Fülöp* Jakabot eszméletlenül állapotban a közkórházba szállították, ahol még mielőtt kihallgathatták volna, éjjeli 3 órára kiszervezett. A bolt tulajdonosnője, ki vevőjét kiszolgált, a lövésről úgy megjegyezte, hogy hanyatt esett és elájult, s így a halálos végű szerencsétlenség lefolyásáról mi felvilágosítást sem tud adni. Márton és Bogdán tegnap délután átadatott a királyi ügyészségnek.

* Táviratok küldése helybe. A kereskedelmi miniszter érdekes újítást léptet életbe, a mely a nagyobb városokban bir különösen fontossággal. Eddig ugyanis nem lehetett helybe, csak más távirda hivatal területére küldeni távirati értesítést. Most már helyi forgalomra is beosztották a távirda hivatalokat. Az újítás a hordárok csinál konkurrencziát. Az új rendelkezésről a posta-távirdaigazgatóság a következő értesítést adta ki:

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 1903. évi június hó 19-én kelt 34678. számú rendeletével a közönség érdekeinek előmozdítása szempontjából megengedte, hogy a magyar korona országai területén lévő mindazon városokban, ahol kinevezési posta- és távirdahivatal látja el a távirat kézbesítő szolgálatot, helyi díjazással, helybe szóló táviratokat is lehessen feladni tekintet nélkül arra, hogy a kézbesítéssel megbízott hivatalon kívül műkö-

dik-e azon a helyen több posta- és távirda (távbeszélő) hivatal, vagy nem? másrészt tekintet nélkül arra is, hogy az ugyanazon helyen berendezett távirdák, a kézbesítést teljesítő hivattal távirdailag (távbeszélőn) vagy küldőnczjártok útján állanak-e összeköttetésben. Az ilyen helyeken levő vasúti táv-íróknál azonban csak az esetben lehet helybe szóló táviratokat feladni, ha a vasúti távirda a táviratkézbesítő posta- és távirdahivattal távirdai összeköttetésben áll. A helyi táviratok feladására, továbbítására és kézbesítésére nézve a többi táviratok kezelésére érvényes szabályok mérvadóak.

* **A sztrájk tovább tart.** A nagyváradai napszámások folytatják a megkezdett bérharcot. A közel 2000 sztrájkoló tegnap reggel ismét gyülekezett a Rhédey-kertben. A békitő szónak nincs eredménye. A sztrájkolók erősen fanatizálva vannak a vezetők által. A közöttük levők éppen oly elszántak, mint a férfiak, sőt némelyik elszántabbnak mutatkozik s nyiltan hirdeti:

— Harcolunk! Ugy is egyszer meghal az ember, de legalább meglesz az igazság!

Tegnap *Gerő* Armin főkapitány is kint járt a sztrájkotányán, hosszabb beszédet intézett a tömeghez, de sikertelenül. Az asztalos segédek szintén folytatják a bérharcot. A főnökök teljesíthetlenné tartják a munkások követeléseit. A sztrájkról különben a rendőri sajtóiroda a következő jelentést adta ki tegnap:

A főkapitány tegnap, pénteken délelőtt megjelent a bérharcban álló napszámások Rhédey-kerti sztrájkotányán és majd fél óra hosszat tartó beszédben igyekezett meggyőzni a munkásokat arról, hogy bérmozgalmuk ez idő szerint nagyon kevés eredménnyel kecsegtet s így annak rájuk nézve csak hátrányos következményei lehetnek. Tudtukra adta a főkapitány egyúttal azt is, hogy a bérmozgalom tovább tartása esetén kénytelen lesz az építő iparosok abbeli törekvését, hogy idegenből hozott napszámásokkal dolgoztassanak, támogatni. Végül újból felhívta az összes jelenvoltakat, hogy vegyék fontolóra helyzetüket és igyekezzenek magukra nézve is előnyösebb békés megoldást keresni. Bár a sztrájkolók nagy többsége erre nem igen mutat hajlandóságot, mindamellett remélhető, hogy ez áldatlan bérharc mégis csak békés megoldást fog nyerni.

* **Községi jegyzőválasztás.** Kocsuban tegnap tartották meg a jegyzőválasztást *Werner* Kálmán főtisztviselő elnöklésével, s egyhangúlag *Fildán* Sándort választották meg, a ki Kocsuban mint helyettes jegyző már hosszabb idő óta működött.

* **Rajtavesztett ékszerolvaj.** *Semmel* Helen, a Royal-kávéház pénztárosójának Aldás-utca 8. sz. a. levő lakásába elmúlt éjjel egy jó kinézetű iparos munkásnak látszó férfi behatolt, s a szobában lévő ládát feltörvén, abból kétszázhetven korona értékű ékszert kiloptott. A tolvaj tegnap délután az egyik tárgyat, egy szép női aranyórát Kepes óráshoz vitte be eladás céljából, hol azonban rajtavesztett, mert már előbb tudomására lett hozva Kepesnek az ékszerek eltűnése és a károsult az óra belső lapján levő számot is megtudta Kepesnek mondani. Így aztán Kepes, mikor az órát kézbe vette, legelőször is a számot nézte meg, mely természetesen egyező volt a lopott óra számaival. Ily módon aztán az ékszerolvaj kézre került, a kit *Pataky* és *Baranyi* rendőrbiztosok nyomban letartóztattak s a város házára kísérték, a hol hosszas vallatás után kitért, hogy a jeles firmát *Berg* Jenőnek hívják és rovat előéletű asztalos iparos. A hűvösön marasztaltott.

* **Korán kezd a lopást.** *Leitmann* Ignác Szigligeti-utcán lakó betonmunkás záros ládájából a lakásadónójának fia *Platt* József, ki csak 14 éves, tegnapelőtt délután 150 korona készpénzt kivett és *Dombi* Sándor 15 éves községi tanulóval kirándult a Félix-

fürdőbe, hol majd 50 koronát költött a lopott pénzből, majd viszatérve pisztolyokat vásárolt s végre is összeveszett barátjával s ennek révén a tolvajlás kiderült. A fiuknál összesen 104 koronát találtak. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást, s a fiu bizonyára keményen meg fog lakolni bűnéért.

* **Kazánfűtők vizsgálata.** A gőzgépkezelők és kazánfűtők nagyváradai vizsgáló bizottsága az érdeklődőknek ez uton tudomásul hozza, hogy a legközelebbi vizsgálat folyó évi július hó 19 én a *Moskovits* Adolf és fiai tulajdonát képező *Adria* gőzmalomban Nagyváradon fog megtartani. A vizsga fenti napon reggel 9 órakor veendi kezdetét. Felhívtnak mindazok, kik e vizsgán résztvenni óhajtának, miszerint az ez iránybani kérelmet az ahhoz tartozó mellékletekkel együtt a vizsgálat napjáig a m. kir. kerületi iparfelügyelőséghez Nagyváradra adják be, esetleg az ez iránybani kérelmek a vizsgálat napján direkt a vizsgáló bizottságnál is a jelentkezés alkalmával benyújthatók. A vizsgálóbizottság elnöke: *Pozsonyi* László m. kir. kerületi iparfelügyelő.

* **Ellopott fogat.** A mezőkeresztesi főtisztviselő távirati uton kereste meg a rendőrséget, hogy egy tegnap éjjel Keresztesen elkövetett lopás tetteseit kideríthessék. Ismeretlen gazemberek az éj leple alatt behatoltak *Vásárhelyi* György ottani földbirtokos házához udvarára s onnan egy kocsit és két telivér papipát elloptak. A kár meghaladja a két ezer koronát. A nyomozás folyik.

* **Tolvaj fuvarosok.** *Cseprega* Miklós ácsiparos, ki a Kis- és Nagy-Kér közötti határban a lat. szert. káptalantól megvette a téli vágatást, régebbi idő óta rájött, hogy a szállítással megbízott fuji-vásárhelyi szekerek rendszeresen lopkodják a fát. Tegnap hajnalban *Cseprega* lesbe állott a *Kolozsvári-utca* végén levő vámnál és tetten is ért 17 fuji-vásárhelyi szekert, kiknek mindegyike egy szekér lopott faval fuvarozott befelé *Váradra*. A beismerésben levő tolvajoktól a rendőrség elkobozta a lopott fát s az eljárást folyamatba tette.

x **Figyelmeztetés.** Saját érdekében eslekszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a *Nagyváradai Műszaki Villamos Vállalat* (Nagyvárad, takarékpénztár-épület) költségvetést kér, mely a *legalaposabban és teljesen díjmentesen* állittatik ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

x A n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk *Fülöp István* jó hírnévnek örvendő vendéglőjét és szállodáját, ugyszintén a mai kor igényei szerint átalakított kerthelyiségét, mely az indóház mellett van. Jó és izletes ételeiért, tisztán kezelt boraiért, ugyszintén pontos és előzékeny kiszolgálásáért minden oldalról elismerést érdemelt ki. Továbbá különös gondot fordít szállodájára, melynek szobáit egészen újonnan restauráltatta, a szobáikat pedig tetemesen leszállította, hogy ez által is tanubizonyosságot adjon üzletének szoliditására. Kerthelyiségében naponta egy jól szervezett cigánybanda szórakoztatja a m. t. vendégeket. 134.

x Felhívjuk olvasóink becses figyelmét *Kecskeméty István* jó hírnévnek örvendő vendéglőjére, mely jó konyhájaért, tisztán kezelt italaiért és előzékeny s pontos kiszolgálásáért minden tekintetben elismerést érdemel.

TANUGY.

Az iskolák beszámolója.

Tíz hónapig tartó fáradságos munka után végre bezárultak két óra az iskolák kapui.

A tudomány hajlékainak falain belül már megörönt a leszámolás, most pedig a nyilvánosságnak számolnak be az iskolák egy évi

munkájuk eredményéről az értesítőben, melyek hí képet adják az elmúlt iskolai év történetének.

Az értesítőket, melyek a hozzánk közel álló közoktatásügyi intézményeknek az imént lepergett egy évi tevékenységéről adnak számot, egyenkint fogjuk ismertetni.

Legelőször hírneves kulturális intézetűeknek a nagyváradai prém. r. kath. főgimnáziumnak értesítőjét vettük kézhez.

I. Nagyváradai prém. r. k. főgimnázium.

Hatalmas vastos másfél száz oldalas könyv fekszik előttünk.

Csak egyszerű láásra el nem tudjuk gondolni, hogy egyik a másik után következő iskolai év száraz történetét hogyan lehet egy ilyen vastos könyvben tárgyalni.

De ha figyelemmel lapozzuk, látjuk, hogy az intézet igazgatója *Novotny* S. Alfonz, — ki habár nem hosszú idő óta áll az intézet élén s már is kiváló érdemeket szerzett annak szellemi vezetése terén — s a munkába osztozkodó tanárok mily hasznos és elismerést érdemlő munkát végeztek, mikor ily körülményesen az apróbb de figyelemre méltó részletekre is kiterjeszkedve dolgozták fel az elmúlt iskolai év történetét.

Szinte már meg vagyunk szokva, hogy az értesítő első lapjait egy értékre nézve a többi értesítő programtervezéseit messze fölülmúló tanulmány vagy értekezés foglalja el, amely nemcsak az értesítő anyagát bővíti, hanem mindenütt szives fogadtatásra talál, s azt mindenki örömmel olvassa.

Jelen értesítő *Udvardy* J. Odón, a főgimnázium kiváló rajztanárának majd negyven oldalra tehető értekezése vezeti be *«Művészet és művészi nevelés»* címmel.

Részletezésébe nem bocsátkozunk, csak annyit jegyzünk meg, hogy *Udvardy* az értekezés minden sorában elárulja, hogy benne mily nagy művészlélek lakozik, mert a ki a művészetet ily erős tolla tudja körülrajzolni, tárgyalni s a művészi nevelésről oly igazságokat tud mondani, az maga a szó legszorosabb értelmében véve *művész*.

Ezután *B. B.* jel alatt *Beke* Boldizsár a rend fiatal kiválóan képzett tanára szentel sorokat a nagyváradai tankertület mindenkor hivatásának élő, ékes szavú fenkölt gondolkozású főigazgatója *Nátafalussy* Kornél kir. tanácsos prém. r. kanonok 10 éves főigazgatói jubileumának.

Majd a következő lapokon közli azt a gyönyörű, költői lendületű ünnepi beszédet, melyet *Beke* Boldizsár tanár az elmúlt iskolai évben az Erzsébet gyászünnepélyen mondott el.

Ez-k után az év történetét közli az értesítőben *Beke* tanár, mint a tanárértekezlet jegyzője. Ennek fontosabb része az igazgatóváltás. Tudnillik *Kotunovics* Sándor házfnök s igazgató, ki 1890 óta vezette az intézetet s annak ily magas nívőre való emelése terén hervadhatatlan érdemeket szerzett, betegsége miatt visszavonult, s helyét *Novotny* S. Alfonz igazgató foglalta el, ki tudományos műveltségével, igazi papi jellemével s pontos kötelességtudásával teljesen rászolgált a jászói prépost bizalmára mikor e diszes állást elnyerte.

Megemlékezés történik benne az intézetnél elfordult tanárváltozásokról.

A tanárok közül irodalmi téren *Novotny* S. Alfonz igazgató, *Kertész* Miksa, *Beke* Boldizsár, *Mártoncsik* Albert, *Károly* Irén, dr. *Tóth* Szabó Pal és *Sarneczky* Gellért működtek.

A tanári testület ősi tradícióhoz híven elmúlt tanévben is vallásos s hazafias szellemmel nevelte az ifjúságot, minek meg is lett a jó eredménye, amennyiben az ifjúság vallási kötelemait buzgón teljesítette, magatartása kifogás alá egy ízben sem esett, felekezeti, vagy nemzetiségi surlódások nem voltak.

Részletes jelentés szól az iskolai ünnepélyekről.

Az intézetet elmúlt tanévben dr. *Takács* Menyhért jászói prépost szerencsésítette látoga-

tásával. Azonkívül *Nótafalussy* Kornél kir. tan., tanker. kir. főigazgató végezte hivatalos látogatását az intézetben.

Az egészségi állapot, lezámítva néhány szövőrányosan előforduló betegséget és regályos kórságot, egészben véve kedvezőnek mondható. Kanyaró 5, vörheny pedig 4 esetben fordult elő. Az intézetnek három halottja volt a múlt tanévben.

Nagy súly helyezett a testi nevelésre is. A tornasírók kivül játékdalutánok is rendezettek. Azonkívül gyakorolták magukat a tanulók a korcsolyázásban, ugrásban.

Az intézetnél működött 17 egyházi, 1 világi rendezés, 3 órádó tanár s 6 hitoktató.

Közl az értesítő az Eötvös-büfénykör, Daloskör, Zeneegyesület s a Segítő-egylet jelentését, s a tanítás eszközeinek gyarapodásáról szóló kimutatást.

Végül az ifjúság érdemsorozata s a statisztikai táblázatok vannak f-ítvetve.

A táblázatokból megdöjnt, hogy a múlt iskolai év eljén felvételtett 614 rendezés, 15 magántanuló. Ezek közül vizsgálatot tett 554 rendezés és 15 magántanuló.

Vallásra néve a vizsgát tett növendéke így oszlak meg: 269 róm. kath., 79 gör. kath., 10 gör. hel., 19 ág. hv. ev., 48 ev. ref. és 144 izr.

A tanulmányi állapot általánosságban megnyugtató, amennyiben az 569 tanuló közül 125 (több tárgyból 41) nyert elégtelen osztályzatot, viszont jeles eredménnyel az évet 30 növendék végezte. Névszerint Bary Zoltán, Borbély Miklós, Erdélyi József, Kurovsky László, Rendes Ervin és Tausz István I. A), Erdődi Géza, Grósz Pál, Kalenda Lóránd, Munk Andor és ifj. Bónyi Adorján I. B), Bartha Gyula, Pajor Kálmán, Róz Béla és Számborovszky Rezső II. B), Grósz Rezső és Révész László III. A), Fényes György, Gerő Gusztáv és Szondy György IV., Kiss Ernő, Maksa Béla, Turányi András és Révész Erzsébet V, Grósz Ernő, Zajka László és Kreszta Riza VI. és Dóri Béla, Grósz Imre és Zmányi József VII. osztálybeli tanulók.

Az intézetnek az előbb említettek kivül volt még egy leány növendéke Weisz Malvin, ki az V. osztályról vizsgázott jó eredménnyel.

(M. O.)

MŰVESZET.

Nyárai Antal hangversenye.

Nyárai merész vállalkozása nagy érdeklődést keltett s előre láthatóan nagy közönség tölti be szombaton este a *Fekete Sas* nagytermet. Hogy *Nyárai* egy maga vállalkozik a hangverseny műsorának kitöltésére, éppen ez adja az este érdekességét, mert *Nyárai* csakis így tudja bemutatni sok oldala művészetét s hogy ez nem történik a változatosság és művészi érték rovására, azt fényesen bizonyítja a nagyszerű búcsúhangverseny, melyet Váradról való távozásakor tartott *Nyárai*.

A szombati hangverseny, melyre a jegyek nagyrésze már elkel, este 8 órakor kezdődik.

A hangverseny műsora a következő:

1. Eocheim d'enfer. Várad Aladártól. Zongorán előadja a szerző.
2. A nevelő. Kuplé. Előadja *Nyárai A.*
3. A kőbarát. Baumbachtól. Szavalja *Nyárai Antal*.
4. Legenda »Bob herceg«-ből. Enekli *Nyárai Antal*.
5. Délibábok. Zongorán előadja Várad Aladár zenetanár.
6. A csavargó. Betét-dal *Nyárai-Barna* »Senki« című operettjéből. Előadja *Nyárai Antal*.
7. Falu végén kurta korcsma. Szavalja *Nyárai Antal*.
8. Eseregység. Keringő. Zongorán előadja Várad Aladár.
9. Kisebb kuplék és szavaltatok. Előadja *Nyárai A.*

Hangverseny a Félix-fürdőben. *Brocken* Béla zongoraművész, aki brilliáns művészetével már egy tavaly rendezett hangversenye alkalmával is elragadta a hallgatóságot, e hó

6-án — hétfőn — újból hangversenyt rendez a Félix-fürdő cour-salonjában. A rendkívül érdekesnek ígérkező hangverseny programja a következő:

1. Rubinstein: Reve Angelique. Schubert: Impromptu. Liszt: Rhapsodia 6. sz.
2. Sauer: Romanz. Liszt: Rhapsodia 9. sz.
3. Crykovszky-Liszt: Polonouse. Sauer: Couplet sans paroles Paganini-Liszt: Campanella.
4. Maszkovszky: Etincelice. Liszt: Rigoletto.

MULATSAG.

A tisztikar mai nyári táncmulatsága.

Még alig köszöntött ránk az igazi forró nyári napsugár, még ugyiszólván meg sem unhatta magát Nagyváradnak szüntelen a szórakozáshoz szokott közönsége már is gondoskodnak újabb mulatságokról.

Az első fényes nyári mulatság ma zajlik le a Püspök-fürdőben s a nagyvárad helyőrség tisztikara rendezti.

Hogy a mai helyőrségi nyári táncmulatság csak öregbíteni fogja a garnizon tisztjeinek hírnevét a mulatságok rendezése terén elért sikereiért, az bizonyos.

A buzgóságban fáradságtalan s leleményességben kifogyhatatlan rendezőség most is minden lehetőt elkövet, hogy a megjelenő közönség minél jobban mulasson s a kényelem is biztosítva legyen.

A közönség nagy része a délutáni 4 óras vonattal megy ki a fürdőbe a Nagypiaczérről s a vonaton régebbi szokás szerint a katonazenekar is helyet foglal, hogy a közönséget utközben is szórakoztassa.

A mulatságra a téli estélyekre kibocsátott meghívók érvényesek.

A tánczokhoz a zenét a katonai és a fürdői zenekar szolgáltatja.

Ejféli után a közönséget külön vonat szállítja be a városba.

TAVIRATOK.

A miniszterelnöknek ajánlott mandátum.

Temesvár, július 3. (Saj. tud. táv.) Temesvár 12 tagu küldöttséget küldött a miniszterelnökhöz, hogy a *Fejérváry* báró visszalépésével megüresedett mandátumot felajánlják.

A függetlenségi párt bomlása.

Budapest, július 3. (Saját tud. táv.) A békétlen függetlenségiek erősen szervezkednek. Eddig 33-an készültek kilépni a pártból. Érdekes, hogy a harciasak többségben vannak s mégis ők készülnek kilépni. Állítólag Kossuth iránti előzékenységből teszik ezt, hogy megkíméljék a pártjából való kiválástól s ők mégis folytathassák az obstrukciót.

A képviselőházból.

Budapest, július 3. (Saj. tud. táv.) Szünet után *Csávolszky* támadta a miniszterelnököt és a függetlenségi pártot: A kötött paktum a nemzet kijátszása. *Kossuth* süsse meg az elvi kijelentését. Következésképpen most abba hagyni az obstrukciót minden vívmány nélkül.

Owolicsányi beszédét holnapra halasztotta.

Az osztrák válság.

Bécs, július 3. A Fremdenblatt jelenté: A kihallgatás, melyben *Körber* miniszterelnök a lemondása okait adta elő, másfél óráig tartott. O felsége kegyesen hallgatta meg a miniszterelnök fejtegetését, azonban fenntartotta magának a lemondási kérvény felett való döntés jogát. Gróf *Goluchovszkynak* tegnapielőtti kihallgatása O felségénél, összefüggésben áll a kabinet lemondásával. A külügyminiszter, kinek évi szüneti utazására a franciaországi Vittelbe kellett volna indulnia és a kit ott már lakása készen várt, még egy ideig Bécsben marad. O felsége ma újból kihallgatáson fogja fogadni a külügyminisztert. (M. T. L.)

Tisza István a miniszterelnökhöz.

Budapest, július 3. (Saj. tud. távir.) *Tisza* István gr. cikket közöl a Nemzetben, melyben védelmére kél a vámtarifa törvények módosításának s szerinte a 99-iki XXX. t.-cikk módosítása a Széll politikájának üdvös következménye.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Miután a mai nap folyamán a nekem megmutatott városházi költségvetésből arról győződtem meg, hogy az üveges munka 32. és 33. számú tételei alatt az utcái ablakokba 15 drbnál % solin üveg behasználása irányoztatott elő, ennél fogva kétséget kizárva áll, hogy azon ablakokba % solin üvegeknek behasználására az alvállalkozó jogosítva volt, tehát azoknak kicserélése fölösleges volt.

Nagyvárad, 1903. július 3.

Hani Frigyes.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget A Szerk.

Kecskeméty István

étterme és sörcsarnoka,
Nagyvárad, Lukács György-utcza sarkán.

Naponta frissen csapolt márcziusi sör.

315 Saját termésű, tisztán kezelt

HEGYI BOROK.

Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák

étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak.

ABONNENSEK

elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szives figyelmét felhívni, hogy

vendég-szobáimat

újjonnan berendeztem és tisztántartására különös gondot fordítok, ugyasintén

— szállóhely —

s olcsó ár mellett szives rendelkezésre áll.

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

Sorsjáték.

Regény.

Írta: Stella (Szóke Berta.)

25.

— Allást foglalok el, amint levizsgáztam, ezzel elértem azt a célt, hogy szüleimnek a létérti küzdelmet megkönnyitem, ami nekik oly nehezükre esik, nekem meg lesz foglalkozásom.

— Istenem! De hova gondolsz! Nem Márta, ne is jusson eszedbe. Ezt nem engedjük, az egész család ellened fog szegütni. A Vajda Miklós egyetlen leánya nem fogja senki neveletlen gyermekét nevelni.

— Hátha az egész világ ellenem lesz is, vissza tudnak tartani? Nem, én itt nem tudok élni, ez a levegő megfojt, ez a környezet tönkre tesz!

— Gyermekem, hogy beszélhetsz így? Mi van veled?

— Semmi, csak érzem, hogy mennem kell, hogy alig várom a pillanatot, melyben mehetek.

— Ellentmondasz saját magadnak.

— Nem, csak talán helytelenül fejezem ki magamat, én anyám löprengéseit nem bírom elviselni, vigasztalni nem tudom őt, szóval mi soha nem értettük egymást.

— Tudod mit Márta, te amint a vizsgát letetted, hozzám jössz, lám nekem nincs gyermekem, az anyám lész, szeretni foglak...

— Édes nénikém — felelt meghatva a lány — köszönöm, de nem, nem fogadhatom el, nekem mennem kell... és most már elmondok mindent. Erzem, hogy valami tehetség lappang bennem, hogy mi, azt nem tudom, azt mondják, jól rajzolok, de még jobban írok, az iskolának én vagyok a postája. Képezni akarom magam, azért akarok elmenni, ott idegenek között, a kiknek ezer apró baja, nem érint közelről, kikkel nem érek együtt mindenben, talán kifejűdik az a tehetség, mert hogy van, arról szentül megvagyok győződve s akkor — tette hozzá ábrándosan — majd annak szentelem magamat.

— En akkor elő sem hozakodom tervemmel, ha te így gondolkozol.

Rövid szünet állott be, melyet Vajdáné szakított meg.

— Így hát fel kell adnom azt a szép tervet, mit hónapok óta szövök — mondta szomorúan.

— Miféle tervet nének?

— Beszélgetésem elején mondtad, hogy ha most akadna ember, aki elvegyen, szívesen mennél.

— Azt a szívesent Róza néni tette hozzá.

— Hát jó, nem szívesen, de hozzá mennél, mert most legalább magadért venne feleségül s nem a pénzéért.

— Róza néni elfelejti, hogy én idealista vagyok s mintsem nem szívesen menjek valakihez, inkább örökké leány maradnék, a házasság szerelem nélkül...

— Itt látod az is megvan, az az ember nagyon szeret téged.

— De ugyan ki az a szerencsétlen?

— Tar Károly téglási jegyző.

— Hiszen Tégláson öreg ember a jegyző, hogy is hívják és nagy lányai vannak.

— Miskolczinak, őt Mező-Székudvarra választották meg s most helyét Tar, a segédjegyző tölti be.

Márta erre olyat kaczagott, hogy a szomszéd szobában alvók felébredtek. Id. Vajdáné be is szólt az ajtón, de megnyugtatták, nem történt semmi. Kis ideig csendesen maradtak, várták, míg a felébredt anya ismét visszatér ágyába.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Határidők.

Budapest, július 3.

Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

Budapest, július 3.

Oszták hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rinnamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. július 3-án.

Magyar aranyjárdék 4	120.50
Magyar koronajárdék	91.25
Magyar vasuti köl sön aranyban 4/3	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2 %	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4 %	98.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	99.25
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	198.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	156.—
Oszták járdék papirban	100.—
Oszták járdék papirban	100.—
Oszták járdék aranyban	120.75
Oszták korona járdék	100.75
Oszták államsorsjegyek	153.—
Oszták magyar bank részvény	16.87
Magyar hitelbankrészvény	732.—
Oszták hitelintézet részvény	668.50
Pátisi vista	95.20
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.04
Németbirodalmi márka	117.25
Londoni vista	239.80
20 márkás arany	23.48

A szerkesztőségét felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

4748—1903. tk. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyváradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Oswald Pirocska bihari lakos végrehajthatónak Pápai Rozália és társai bihari lakosok végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a bihari 164. sz. betétben A I. 1—9. sorszám alatt felvett 169., 170., 3079., 3605., 3606., 3790., 4475., 4822., hrsz. a. s a közös legelő járandóságból álló jószágtestre 3029 kor. kikiáltási árban, továbbá ugyanazon betétben A II. 1—4. sorsz. a. felvett 3141/1., 4512/1., 4784/2. hrsz. s a közös legelő járandóságból álló ingatlanra 751 kor. kikiáltási árban, mindkét ingatlanra vonat-

kozólag azonban akként ha a 2. sorsza. Özv. Pápai Sándorné szül. Toti Kachel javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti joggal terhelten a megelőző követelés kielégítésére szükségesnek mutatkozó 1150 kor. az első ingatlanért megígértetnék, ugy mindkét ingatlan a haszonélvezeti joggal terhelten, ellenesetben az első ingatlan arra való tekintet nélkül, az utóbbi ingatlan pedig a haszonélvezeti jogra való tekintet nélkül csak akkor, ha érte azzal terhelten 1150 kor. meg nem ígértetnék a végrehajtási árverést elrendelte és annak foganatosítására határidőül 1903 augusztus 5-ik napjának délelőtti 10 óráját Bihar község házához kitűzte.

Az árverésre kitett ingatlanok szükség esetén a kikiáltási árakon alul is elfognak adatni. Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál és Bihar község előjáróságánál tekintetők meg.

Kelt Nagyváradon, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1903 április 14-én.

Hraball,

kir. tszéki albiró.

337.

812 A

„Nagyváradai hitelbank részvénytársaság“
működését Kossuth Lajos-utca 10. sz. a. megkezdte.

Üzletköre :

Betétek kamatozás végetti elfogadása könyvecskékre és folyó számlára, mely előbbi után 5% kamatot fizet, adó levonás nélkül.

Váltók leszámítolása.

Előlegek értékpapirokra és áru-készletre.

Jelzálogkölcsön nyújtása házakra és földekre.

Értékpapírok vétele és eladása.

Szelvények és kisorsolt értékpapírok beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Az Igazgatóság.

Első nagyváradi zálogház.

NAGYVÁRAD, KOSSUTH-UTCZA, a „Sas szálloda“ kapujával szemben.

Pénzkölcsön 8°-ra.

Értékpapirokra és sorsjegyekre 8%-ra a legmagasabb előleget ad.

Már zálogban levő sorsjegyeket, vagy értékpapírokat kiváltunk és olcsóbb kamatra magasabb kölcsönt adunk és kívánatra napi árfolyamban azokat meg is vesszük.

Mindennemű ékszerekre, ipari és árucikkekre a legkisebb összegtől a legmagasabbig legszolidabb feltételek mellett nyújt kölcsönt.

Visszafizetéseket a legkisebb részlettörlesztések mellett elfogadunk; ugyszintén vidéki megbízásokat is elfogadunk s azokat pontosan elintézzük.

Értékpapírok, sorsjegyek és ékszerek nagy tételeinél a legmesszebb menő kedvezmény biztosított.

Mindennemű ékszerek, arany láncok, arany órák, (különlegességek) gyűrűk s az ékszer szakba vágó mindenféle cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Diszkrét kölcsön ügyletek elintézésére a kapu alatti külön bejáratnál külön terem áll rendelkezésre.

273.

Tisztelettel:

ELSŐ NAGYVÁRADI ZÁLOGHÁZ TULAJDONOSA :

KLEIN M. és FIA,

Nagyvárad, Kossuth-utca, „Sas szálloda“ kapujával szemben, földszinti helyiség.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

Legolcsóbb zálogház Nagyváradon.

A várad-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyváradi Takarékpénztárnál. 307.

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 296

Nagyvárad, Zöldfa utca elején

A nagyváradi légszeszgyár Kátrány árjegyzéke:

2-től	9 kilóig	6 krajczár kilója
10 „	149 „	5 „
150 „	1000 „	4 „

Ennél nagyobb mennyiség vásárlásánál még további 10% engedményt adunk.

Egész és félvagon vásárlásánál az engedmény még nagyobb. Egy hordó ára külön 4 korona, de azt teljesen jó állapotban egy hónapon belül három koronáért visszavásároljuk.

Az áru gyártelepünkön átveendő és innen egyszerre elszállítandó. Nagyvárad, 1903. június hóban.

A nagyváradi légszeszgyár.

332.

Távbeszélő: 67. sz.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Sü göny cím: Rosenberg Izsó

Rosenberg Izsó

építkezési anyagok, gazdasági cikkek és zsiradékok nagy raktára
Nagyvárad, Kossuth-utca.

I-ső rendű BEOCSINI Portland-CEMENT.
I-ső rendű R o m á n -

EGERESI alabastrom és szobrász GIPSZ.

MENYEZET NÁDFONAT.

CEMENTLAPOK és BETONCSÖVEK.

CARBOLINEUM és TINCTORAL

megóvják a fát a korhadástól.

== **K Ö A G Y A G C S Ö V E K.**

Valódi ASZFALT FEDÉLLEMEZEK.
Aszfalt ELSZIGETELŐ lemezek.

== **Köszén-Kátrány.** ==

Gazdasági cikkek:

Kitünő minőségű gép- és henger-olajok.

I-a REPCZE-OLAJ (égető-olaj).

Első rendű

350

TOVOTTE gépszir, kocsikenőcs és petroleum
CARBOLSAV. CREOLIN.

H Á S Z M A N Ó

kézmű és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Fő-üzlet: Zöldfa-u. elején. Fiók-üzlet: AMERIKAI ÁRUHÁZ Fő-u.

Figyelmeztetni kívánom mindazokat, kiknek a költözködésnél bármely cikkben szükségletük volna, hogy nemcsak rőfős árukban, hanem szőnyeg, madracz, paplan garnitúra, szövet- és csipke-függönyökben is óriási raktáram van amit nálam a már üsmert

olcsó és szolid árban lehet beszerezni.

Minden 10 frt bevásárlásnál kívánatra egy életnagyságu fénykép lesz nagytva.

260